

DIETA Z OGRANICZENIEM ŁATWO PRZYSWAJALNYCH WĘGLOWODANÓW (cukrzycowa)

Produkty dozwolone i przeciwwskazane w diecie

NAZWA PRODUKTU	DOZWOLONE	PRZECIWWSKAZANE
Produkty zbożowe	Pieczywo najlepiej razowe, graham, chrupkie, kasze dozwolone wszystkie - preferowane grube: gryczana, jęczmienna, ryż-preferowany nieoczyszczony, płatki owsiane jęczmienne, pszenne, makarony	Rogaliki francuskie, musli z dodatkiem cukru, owoców suszonych lub orzechów
Mleko i produkty mleczne	Mleko , jogurt, kefir 0 % tł. lub 1,5 % tł., ser biały chudy, półtłusty, maślanka, serek homogenizowany chudy. Ser żółty, ser topiony w ograniczonych ilościach (2-3 razy w tygodniu).	Mleko, jogurt, kefir –tłuste; śmietanka, mleko skondensowane, serek homogenizowany słodzony cukrem, jogurt owocowy słodzony cukrem, ser biały tłusty, sery pleśniowe, Feta, serki typu „Fromage”
Jaja	2-3 razy w tygodniu całe jaja, białko jaj bez ograniczenia	całe jaja częściej niż 2 – 3 razy w tygodniu
Mięso, wędliny, ryby	Mięso chude; wołowina, cielęcina, drób bez skóry (najlepiej mięso z piersi), chuda wieprzowina; ryby chude; dorsz, leszcz, mintaj, morszczuk, pstrąg, szczupak, sandacz, wędliny chude; szynka, polędwica (wieprzowe i drobiowe), chuda kiełbasa szynkowa wieprzowa lub wołowa	Mięsa tłuste; baranina, wieprzowina, gęsi, kaczki; wędliny tłuste; pasztety wędliny podrobowe
Tłuszcze	Margaryny miękkie o obniżonej zawartości tłuszczu, , oleje roślinne; rzepakowy, oliwa z oliwek, sojowy, słonecznikowy, kukurydziany	Śmietana, śmietanka, smalec, słonina, boczek, margaryny twarde, tłuszcz spod pieczeni majonez tradycyjny
Ziemniaki	Gotowane, pieczone bez dodatku tłuszczu, kopytka	Frytki, wszelkiego rodzaju ziemniaki smażone, placki ziemniaczane, chipsy
Warzywa	Wszystkie warzywa świeże i mrożone; na surowo lub gotowane, bez dodatku zasmażki, majonezu (można go zastąpić jogurtem).	Warzywa z zasmażkami, smażone, z majonezem
Owoce	Świeże i mrożone bez dodatku cukru lub bitej śmietany, winogrona i banany w niewielkiej ilości, konserwowe – niesłodzone	Owoce konserwowe słodzone, owoce suszone, orzechy, owoce z cukrem lub bitą śmietaną
Suche strączkowe	Wszystkie; groch, fasola, bób, soczewica, soja	
Cukier i słodycze	Cukier, miód – w bardzo małej ilości, raczej jako przyprawa, dżem niskosłodzony	Wszystkie słodycze, orzechy
Przyprawy	Wszystkie przyprawy, sól – w ograniczonej ilości	

Potrawy dozwolone i przeciwwskazane w diecie

NAZWA POTRAWY	DOZWOLONE	PRZECIWWSKAZANE
Zupy	Zupy mleczne (na mleku 0% tłuszczu lub 1,5% tł. zupy owocowe (bez cukru), zupy warzywne czyste (barszcz, pomidorowa), zupy jarzynowe, zupa ziemniaczana, (zupy na odtłuszczonych wywarach mięsnych), zupy zabielaone mlekiem odtłuszczonym – bez zasmażek, bez dodatku masła, bez śmietany	Zupy zaprawiane zasmażkami, zagęszczane mąką, ze śmietaną, zupy tłuste, rosoly, zupy w proszku
Potrawy mięsne i rybne	Gotowane, duszone bez uprzedniego obsmażania, pieczone w folii, potrawki, pulpety	Smażone, pieczone w sposób tradycyjny
Potrawy z mąki i kasz	Kasze gotowane na sypko, kasze z dodatkiem mięsa, warzyw lub owoców, leniwe pierogi z chudego białego sera	Smażone; kotlety z kaszy, kluski francuskie, racuchy, naleśniki smażone na tłuszczu
Sosy	Sosy sałatkowe niskotłuszczowe np. na bazie mleka lub jogurtu 0,5% tł.	Na zasmażkach, sosy na tłustych wywarach mięsnych lub z kości, na śmietanie, tłustym mleku, sosy i kremy sałatkowe, sosy do mięsa i ryb zawierające tłuszcz, majonez
Napoje	Herbata, kawa, mleko chude, kawa zbożowa na chudym mleku, soki owocowe typu "Light", soki warzywne, woda mineralna, herbatki owocowe i ziołowe	tłuste mleko, płynna czekolada soki i inne napoje słodzone cukrem, napoje alkoholowe

Zastosowanie diety

Dieta z ograniczeniem łatwo przyswajalnych węglowodanów przede wszystkim przewidziana jest dla chorych na cukrzyce.

Zadania diety i jej charakterystyka:

- uzyskanie jak najbardziej prawidłowego poziomu cukru we krwi przy możliwie najmniejszych wahaniach w ciągu doby
- zapobieganie powstawaniu kwasicy i śpiączki
- zapewnienie pożądanego stanu zdrowia, dobrego samopoczucia i normalnej aktywności

Ważnym zadaniem diety jest przeciwdziałanie powikłaniom cukrzycy, takim jak mikro i makroangiopatia.

Dieta z ograniczeniem łatwo przyswajalnych węglowodanów powinna być jak najbardziej zbliżona do żywienia człowieka zdrowego. Zasadnicza modyfikacja polega na znacznym ograniczeniu łatwo przyswajalnych węglowodanów, a więc cukrów, słodczy i przetworów zawierających dodatek cukru. W diecie ogranicza się również tłuszcze (ze względu na profilaktykę powikłań naczyniowych).

Ze względu na występowanie u chorych dużych różnic w zdolności metabolizowania węglowodanów wartość energetyczną diety ustala się indywidualnie dla każdego pacjenta.

Opracował Dietetyk Szpitala na podstawie:

1. Ciborowska H., Rudnicka A.: Dietetyka. Żywność zdrowego i chorego człowieka. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, W - wa 2009, dodruk 2010r.
2. Dzieniszewski J., Szponar L., Szczygieł B., Socha J. (red.): Podstawy Naukowe Żywności w Szpitalach. Wyd. Instytut Żywności i Żywienia, Warszawa 2001r.
3. Szczygłowa H.: System dietetyczny dla zakładów służby zdrowia. Wyd. Instytut Żywności i Żywienia, Warszawa 2001r.